

Інформування та
здійснення прийому
виборців. Депутати
Рівненської міської ради

атестація
ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

РІВНЕ. 2017 РІК

ОПОРА ▲

Зміст

Вступ та методологія.....	3
Висновки	7
Оприлюднення інформації про депутатів та прийом виборців.....	8
Проведення прийому виборців	10
Інформування про діяльність депутатів	12

Вступ та методологія

Про «Атестацію депутатів місцевих рад»

Результати чисельних громадських моніторингів свідчать про багатоскладовість проблеми невисокого рівня відкритості, прозорості, доброчесності та підзвітності виборцям депутатів місцевих рад, найбільш небезпечним наслідком якої є низький рівень довіри громадян до представницьких інститутів, в тому числі, до місцевих рад¹.

Однією з основних складових проблеми є базова непоінформованість виборців, як через неефективне використання доступних для місцевих депутатів каналів комунікації, так і через незабезпечення доступу до такої інформації для виборців з боку депутатів. Незабезпеченість в необхідному обсязі інформацією про діяльність місцевих депутатів призводить до зниження рівня прозорості реалізації ними своїх функцій, доброчесного використання владних повноважень так серйозного зниження рівня підзвітності виборцям. Окрім того, попередній досвід реалізації кампаній громадських моніторингів реалізації повноважень місцевими депутатами, який має Одеська обласна організація ВГО «Комітет виборців України» свідчить ще й про невиконання обов'язків, покладених на депутатів місцевих рад профільним законодавством.

Практичними складовими проблеми є недоступність для громадян офіційної інформації про депутатів, неналежна практика проведення прийомів громадян, відсутність практики інформування про свою діяльність з боку депутатів, або ж формальне інформування без двосторонньої комунікації, невідповідність діяльності депутатів антикорупційним стандартам (розкриття для широкого загалу інформації про статки, оприлюднення інформації про приватні інтереси та врегулювання конфлікту інтересів за його з'ясування), відсутність підзвітності або лише формальна підготовка звітності, про яку переважна більшість громадян залишається необізнаним.

З боку самих депутатів загальний низький рівень відповідальності перед громадянами, часто виправдовується громадським характером представницьких функцій: відсутністю платні за виконання законних обов'язків (відвідування пленарних засідань сесій, засідань постійних комісій, участі в підготовці та розгляді проектів рішень місцевих рад, поданні депутатських запитів на вирішення ідентифікованих проблем громадян, тощо). Усвідомлюючи комплексність описаної проблеми, Одеська обласна організація ВГО «Комітет виборців України» в 2015 році ініціювала громадську кампанію по персональній оцінці результатів діяльності депутатів Одеської міської ради VI скликання («Атестацію депутатів» Одеської міської ради).

З 2016 року організація розпочала реалізацію аналогічної ініціативи, розширивши географічне охоплення, до вже новообраних депутатів Одеської обласної, Одеської, Ізмаїльської, Білгород-Дністровської, Котовської, Ренійської, Татарбунарської, Роздільнянської міських рад Одеської області.

В 2017 році аналогічне персональне оцінювання – Атестація депутатів місцевих рад здійснюється по відношенню до депутатів ще 7 міських рад обласних центрів: Рівненської, Львівської, Сумської, Черкаської, Дніпровської, Краматорської та

¹ Third Annual Ukrainian Municipal Survey. 20 January – 12 February, 2017 Conducted by Rating Group Ukraine on behalf of the Center for Insights in Survey Research // <http://www.iri.org/resource/ukraine-poll-local-outlook-improves-national-pessimism-remains-high>

Херсонської міських рад. Оцінювання діяльності депутатів в зазначених міських радах здійснюють партнерські організації, які на постійній основі займаються просування відкритості, прозорості, підзвітності та доброчесності органів місцевого самоврядування в відповідних містах: РОО ВГО «Громадянська мережа «ОПОРА» та Львівське представництва Громадянської мережі ОПОРА, ГО Ліга захисту, Черкаська обласна організація ВГО «Комітет виборців України», Дніпропетровська обласна громадська організація "Дніпропетровський координаційно-експертний центр з питань регуляторної політики", ГО «Точка доступу» та Херсонська обласна громадська організація «Причорноморський центр політичних та соціальних досліджень».

Зазначена ініціатива реалізується з метою підвищення рівня відповідності діяльності місцевих депутатів законам України, а також практикам належного управління за допомогою персоналізованої оцінки кожного окремого депутата, а також збільшення обізнаності населення про діяльність місцевих депутатів.

Складовими ініціативи є:

1. здійснення персонального оцінювання місцевих депутатів по набору доступних до об'єктивного вимірювання критеріїв, які характеризують комплекс реалізації статусу депутата місцевої ради.
2. Додаткове виваження оцінки, яка здійснюється по об'єктивним параметрам, результатами опитування місцевих експертів щодо їх оцінки реалізації повноважень місцевими депутатами.
3. Вироблення персональних рекомендацій кожному місцевому депутату, який пройшов оцінювання, щодо підвищення якості реалізації повноважень та, відповідно, підвищенню персональної доступності для взаємодії з виборцями.
4. Персональне просування напрацьованих рекомендацій для місцевих депутатів.
5. Постійне інформування громадян про індивідуальні доробки місцевих депутатів в представництві виборців.

У своєму оцінюванні організація керувалася, в першу чергу, законами «Про місцеве самоврядування», «Про статус депутатів місцевих рад», «Про запобігання корупції», «Про доступ до публічної інформації».

Оцінювання проводиться по заздалегідь встановленому переліку критеріїв, по кожному з яких оцінка реалізації повноважень депутатам може скласти від «0», в разі повної невідповідності критеріїв, до «5», в разі повної відповідності критерію. Загальна оцінка представляє собою середнє значення всіх оцінок по кожному з критеріїв.

Таким чином, в разі повної відповідності всім критеріям, діяльність депутата могла бути оцінена в 5 б.

Критерії, по яким здійснюється оцінювання, базуються на вихідних умовах відповідності діяльності місцевих депутатів принципам відкритості та прозорості, доброчесності та підзвітності.

Під **відкритістю для виборців** розуміється простота та доступність інформації про обраних представників – місцевих депутатів;

Під **прозорістю діяльності** – реалізація депутатських повноважень у відкритий спосіб, що дозволяє здійснювати громадський контроль;

Під **добросовісним представництвом** інтересів своїх виборців **розуміється** поведінка та дії, які відповідають набору моральних та етичних принципів та стандартів, які, серед іншого, створюють бар'єри для корупційних дій;

Під **підзвітністю громаді** **розуміється** відповідальність місцевих депутатів за здійснення своїх повноважень.

Про що цей звіт.

В цьому звіті представлені результати перевірки відповідності діяльності депутатів місцевих рад, які охоплені ініціативою, показникам відкритості та прозорості в частині доступності для виборців інформації про самих депутатів на офіційних сайтах місцевих рад, інформування депутатами про графік та місце проведення прийому виборців, а також контактні відомості для зв'язку, здійснення особистого прийому виборців, а також поточне інформування виборців про свою діяльність.

Як здійснювалось оцінювання.

Вихідними критеріями для оцінки відповідності діяльності місцевих депутатів показникам відкритості та прозорості в частині інформування та здійснення прийому виборців виступали наступні:

1) Розміщення інформації про депутата на офіційному сайті ради:

біографічна довідка, що включає інформацію про освіту, досвід роботи, сімейний стан; фотокартка депутата;

інформація про партійну приналежність, а також партію, від якої обрано депутата;

2) Оприлюднення повної та актуальної інформації про місце і час проведення прийому, а також контактних відомостей, для здійснення зв'язку з депутатом;

3) Здійснення регулярного особистого прийому виборців не рідше, ніж 1 раз на місяць відповідно до встановленого графіку проведення прийому;

4) Регулярне інформування виборців про свою діяльність, включаючи використання каналів інформування, які дозволяють здійснення двосторонньої комунікації з громадянами (використання соціальних мереж);

Перевірка здійснення прийому виборців депутатами місцевих рад здійснювалась шляхом моніторингових візитів за вказаними депутатами адресами та графіками проведення прийому виборців². В разі, якщо протягом першого моніторингового візиту не вдалось підтвердити проведення прийому виборців, здійснювалась, як мінімум, 1 додаткова перевірка. Лише після декількох невдалих спроб потрапити на прийом до

²У випадку депутатів Одеської обласної ради, місця проведення прийому виборців яких розташовані далі, ніж на 40 км. від обласного центру, перевірка проведення прийому здійснювалась за скороченим форматом: шляхом дзвінків по зазначеним депутатами контактним номерам телефонів в дні та години, зазначені депутатами для здійснення прийому виборців.

місцевого депутата, робився висновок щодо невідповідності депутата зазначеному критерію: проведення особистого прийому виборців, як мінімум, раз на місяць.

Польовий етап моніторингу тривав в період з 15 липня по 1 жовтня 2017 р.

Джерелами для висновків щодо надання інформації про депутатів на офіційних сайтах місцевих рад, інформування про час та місце здійснення прийому виборців, а також контакті відомості для здійснення зв'язку з депутатами слугували, відповідно, офіційні сайти місцевих рад, офіційні сайти та/або сторінки в соціальних мережах місцевих осередків політичних партій та самих депутатів. Щодо інформування про свою діяльність депутатами джерелами для висновків слугували сторінки депутатів в соціальних мережах та, в окремих випадках, місцеві газети³.

³ Місцеві ради Одеської області (окрім Одеської міської ради).

Висновки

В результаті моніторингу інформування та здійснення персонального прийому громадян депутатами Рівненської міської ради:

- майже половина обранців Рівнеради (19 із 42) оприлюднюють на сайті міської ради усю інформацію про себе: фотокартку і біографію: із зазначенням інформації про освіту, досвід роботи, місце роботи, сімейний стан, партійну приналежність;
- четверо депутатів не вказали на сайті Рівненської міської ради жодної інформації про проведення прийому громадян (графік та місце прийому): Бабат Олександр, Мітін Юрій, Нестерук Олександр та Сухий Юрій;
- серед оприлюдненої інформації на сайті Рівнеради у чотирьох депутатів ці дані не відповідають дійсності: у Євтушенка Святослава, Лащука Анатолія, Немеша Василя та Яворського Романа;
- особистий прийом виборців здійснюють семеро депутатів: Года Маріян, Довжаниця Олександр, Загоровський Назарій, Кузьмич Андрій, Поліщук Назарій, Туровська Людмила, Чугуєвець Анатолій;
- нерегулярний особистий прийом, або приймають лише помічники у 23 народних обранців;
- не вдалось підтвердити здійснення прийому дванадцяти депутатів: Бабат Олександр, Гапьяк Богдан, Лащук Анатолій, Немеш Василь, Нестерук Олександр, Паладійчук Сергій, Попик Володимир, Романюк Любов, Стельмащук Святослав, Тимощук Тамара, Чубай Олександр та Чубай Тетяна.
- згідно інформації, що зазначена на сайті Рівнеради, щотижнево здійснюють прийом дев'ять депутатів: Васильчук Сергій, Года Маріян, Євтушенко Святослав, Ковалець Ігор, Павелків Віталій, Поліщук Назарій, Стасюк Роман, Туровська Людмила, Чугуєвець Анатолій;
- також дев'ятеро депутатів здійснюють прийом після 18-ої години, що дозволяє більшій кількості громадян потрапити до депутата: Года Маріян, Кузьмич Андрій, Кульчинська Галина, Курсик Олександр, Мітін Юрій, Павелків Віталій, Пожарський Петро, Поліщук Назарій, Яворський Роман;
- 19 із 42 двох народних обранців активно використовують соціальну мережу Facebook для двосторонньої комунікації з виборцями;
- 10 депутатів інформують про свою діяльність, використовуючи газети: Васильчук Сергій, Гапьяк Богдан, Іванова Анна, Кузьмич Андрій, Кульчинська Галина, Пожарський Петро, Осіпчук Юрій, Туровська Людмила, Чирак Людмила, Чугуєвець Анатолій;
- взагалі не інформують про свою діяльність та не комунікують з виборцями (через соціальні мережі чи за допомогою друкованих змі) 12 депутатів Рівненської міської ради: Бабат Олександр, Года Маріян, Дзецько Олег, Загоровський Назарій, Ковалець Ігор, Криж Ольга, Лащук Анатолій, Мітін Юрій, Петролюк Роман, Пилипчук Ірина, Сухий Юрій, Тимощук Тамара.

Оприлюднення інформації про депутатів та прийом виборців⁴

Оприлюднення інформації на сайті міської ради є важливим показником інформування громадян про депутата, зокрема про графік та місце прийому громадян депутатом.

Серед 42 депутатів Рівненської міської ради VII скликання 19 депутатів розмістили **усю інформацію** на сайті Рівнеради (фотокартку і біографію: із зазначенням інформації про освіту, досвід роботи, місце роботи, сімейний стан, партійну приналежність). Зокрема, усю вищевказану інформацію оприлюднили: Бляшин Микола, Гапак Богдан, Года Маріан, Довжаниця Олександр, Євтушенко Святослав, Іванова Анна, Ковалець Ігор, Криж Ольга, Кудрін Володимир, Кульчинська Галина, Курсик Олександр, Лащук Анатолій, Муляренко Олексій, Павелків Віталій, Стасюк Роман, Туровська Людмила, Чубай Олександр, Чубай Тетяна, Яворський Роман.

Частково оприлюднили інформацію, **не вказавши лише сімейний стан**, чотири депутата: Васильчук Сергій, Стельмащук Святослав, Чирак Людмила, Чугуєвець Анатолій.

Тобто, понад половину депутатів Рівнеради оприлюднили свої біографічні дані в повному або майже повному обсязі.

Частково оприлюднили інформацію, **не вказавши більш як дві обов'язкові позиції**, 18 народних обранців. При цьому, не зазначили досвід роботи та сімейний стан: Немеш Василь, Нестерук Олександр, Поліщук Назарій, Попик Володимир, Стасюк Роман.

Найгірше інформують про себе двоє депутатів: Бабат Олександр та Крюков Олександр, у яких відсутні фотокартка, досвід роботи, місце роботи, а також інформація про сімейний стан.

Окрім оприлюднення інформації про депутата, обов'язковим залишається оприлюднення відомостей про графік та місце прийому виборців й інших громадян. Ця ж норма, передбачена у Законі України «Про статус депутатів місцевих рад».

Отож, 38 із 42 депутатів Рівненської міської ради повністю **оприлюднюють інформацію на сайті Рівнеради про прийом виборців**, вказуючи місце і час (графік) проведення прийому, а також контактний номер телефону.

Не вказали місце та час прийому виборців, проте зазначили контактний телефон: Нестерук Олександр та Сухий Юрій.

Не подали жодної інформації про ведення громадського прийому та не вказали контактну інформацію: Бабат Олександр та Мітін Юрій.

Інформацію про ведення депутатами громадського прийому Громадянська мережа ОПОРА отримала у відповідь на запит на інформацію. Зокрема, довелось дізнаватись коли та де здійснюють прийом: Бабат Олександр, Мітін Юрій, Нестерук Олександр, Павелків Віталій та Сухий Юрій.

При цьому, не вся оприлюднена на сайті Рівненської міської ради інформація є актуальною. Загалом, дев'ять депутатів подали інформацію, яка повністю або частково не відповідає дійсності.

⁴ 14 вересня 2017 року депутати Тетяна Чубай та Святослав Стельмащук вийшли із фракції «Громадський контроль», а депутат Любов Романюк вийшла з політичної партії «ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ «ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ»

Зокрема, Євтушенко Святослав вказує, що здійснює прийом з понеділка по п'ятницю з 9.00 до 18.00 год, обід з 13.00 до 14.00 год. на вул. Кавказька, №2, однак насправді до депутата можна записатися на прийом з 9.00 до 18.00 год і з 10.00 до 17.00 год є помічник за адресою м. Рівне, вул. Данила Галицького, №4а. Лашук Анатолій на сайті Рівнеради зазначає місце проведення прийому громадян у КАТП – 1728, що знаходиться за адресою: м. Рівне, вул. Курчатова, 22, проте директор організації наголосив, що жоден депутат у їх приміщенні прийом громадян не проводить. Після особистого запиту до Яворського Романа вдалось в'яснити, що депутат проводить прийом громадян: у вівторок та четвер першого тижня кожного місяця з 11:00 до 14:00 год по вул. Дубенська, 42А (2 поверх), а також у вівторок та середу другого тижня кожного місяця з 16:00 до 19:00 год на Тиннівській, 82 (ЗОШ №17, 1 поверх, Музейна кімната).

Проведення прийому виборців

Прийом громадян та виборців повинен здійснювати кожен депутат Рівненської міської ради щонайменше раз в місяць. Про це йдеться і в Законі України «Про статус депутатів місцевих рад», яким керуються народні обранці. В рамках моніторингу, представники Громадянської мережі ОПОРА особисто здійснювали перевірку проведення прийому громадян депутатом не менш ніж двічі.

Особистий прийом виборців проводять семеро депутатів: Года Маріян, Довжаниця Олександр, Загоровський Назарій, Кузьмич Андрій, Поліщук Назарій, Туровська Людмила, Чугуєвець Анатолій.

Прийом громадян проводять не депутати, а їх помічники у 16 випадках. Зокрема, це представники Всеукраїнського об'єднання «Свобода»: Дзецько Олег, Іванова Анна, Карп'як Олег, Крюков Олександр, Осіпчук Юрій та Петролюк Роман. Також прийом здійснюють помічники Євтушенка Святослава, Ковальця Ігоря, Криж Ольги, Кульчинської Галини, Курсика Олександра, Мітіна Юрія, Муляренка Олексія, Павелківа Віталія, Пожарського Петра, Сухого Юрія, Чирак Людмили та Яворського Романа.

Не вдалось підтвердити здійснення прийому громадян 12 депутатів: Бабат Олександр, Гап'як Богдан, Лащук Анатолій, Немеш Василь, Нестерук Олександр, Паладійчук Сергій, Попик Володимир, Романюк Любов, Стельмашук Святослав, Тимошук Тамара, Чубай Олександр та Чубай Тетяна.

Що ж стосується частоти проведення прийому громадян, то 17 депутатів здійснюють лише **один прийом громадян в місяць**. До цього списку входять: Бабат Олександр, Дзецько Олег, Довжаниця Олександр, Загоровський Назарій, Іванова Анна, Карп'як Олег, Криж Ольга, Крюков Олександр, Кузьмич Андрій, Нестерук Олександр, Осіпчук Юрій, Паладійчук Сергій, Петролюк Роман, Пожарський Петро, Сухий Юрій, Чирак Людмила та Чубай Тетяна.

Попри те, що інколи місце прийому декількох депутатів однакове, є практика й **одночасного графіку прийому** виборців. Такі випадки зафіксовані у депутатів фракції ВО «Свобода»: Загоровського Назарія та Іванової Анни (третя середа місяця з 15:00 до 17:00 год у «Народному домі»); Карп'яка Олега та Крюкова Олександра (друга середа місяця з 15:00 до 17:00 год у «Народному домі»).

Якщо говорити, про місце проведення прийому громадян, то, здебільшого, адреса проведення депутатом громадського прийому збігається з адресою приймальні політичної партії. Зокрема:

- семеро народних обранців фракції ВО «Свобода» проводять громадський прийом у «Народному домі»: Дзецько Олег, Загоровський Назарій, Іванова Анна, Карп'як Олег, Крюков Олександр, Осіпчук Юрій, Петролюк Роман.
- троє депутатів фракції УКРОП здійснюють прийом в офісі їх політичної партії: Довжаниця Олександр, Криж Ольга, Сухий Юрій.

- двоє із шести представників фракції «Об'єднання «Самопоміч» ведуть прийом в БЦ «Ранг», де й знаходиться офіс партії: Ковалець Ігор, Чирак Людмила;
- двоє партійців фракції ВО «Батьківщина» оприлюднили, що проводять прийом громадян в офісі міської організації партії, що в «Народному домі»: Кульчинська Галина, Мітін Юрій;
- депутат Рівненради Олексій Муляренко, член фракції БПП «Солідарність», інформує, що прийом здійснює в офісі партії;
- один представник фракції Радикальної партії Олега Ляшка Стасюк Роман проводить прийом виборців у сусідньому з партією кабінеті.

Нерідко депутати проводять прийом і у навчальних закладах Рівного. Загалом, чверть народних обранців обирають школи, бібліотеки та музичні школи: Бляшин Микола – ЗОШ 14; Васильчук Сергій – ЗОШ 23 та Рівненська міська бібліотека мікрорайону Ювілейний; Кудрін Володимир – ПТУ 5; Кузьмич Андрій - Рівненський центр ПТО сервісу та дизайну; Нестерук Олександр - ЗОШ 23; Павелків Віталій - Дитяча музична школа 2; Пожарський Петро – ЗОШ 4; Попик Володимир - ЗОШ 23 та ЗОШ 26; Романюк Любов - ЗОШ 19 та Бібліотека-філія 4; Стельмашук Святослав – ЗОШ 8, приміщення прес-центру; Тимошук Тамара - НВК «Колегіум» та ЗНЗ «Школа 5»; Чугуєвець Анатолій - ЗОШ 14.

Також місцем проведення прийому громадян є місце роботи депутатів: Года Маріан – адмінприміщення ТОВ «Рівень ЛТД» та Чугуєвець Анатолій - адміністрація КЗ «РМПК» (Текстильник).

Інформування про діяльність депутатів

Ще один спосіб інформування та комунікації депутатів з виборцями є використання соціальних мереж (зокрема Facebook) та інформування про свою діяльність за допомогою газет.

Переважна більшість депутатів Рівненської міської ради присутні у соціальній мережі Facebook – 37 із 42 народних обранців. Проте активність інформування в них про діяльність депутатів – різна.

19 депутатів активно використовують свою сторінку в соцмережі для двостороннього зв'язку з виборцями: Бляшин Микола, Євтушенко Святослав, Карпак Олег, Крюков Олександр, Кудрін Володимир, Курсик Олександр, Муляренко Олексій, Немеш Василь, Нестерук Олександр, Павелків Віталій, Паладійчук Сергій, Поліщук Назарій, Попик Володимир, Романюк Любов, Стасюк Роман, Стельмащук Святослав, Чубай Олександр, Чубай Тетяна, Яворський Роман.

Дехто з депутатів мають дві зареєстрованих сторінки у мережі Facebook: персональної та окремої сторінки щодо приймальні чи округу:

- приватна сторінка [Миколи Бляшина](#) та публічна сторінка [Миколи Бляшина](#)
- сторінки [Євтушенко Святослав](#) та «[Громадська приймальня Євтушенка Святослава](#)»;
- [Володимир Кудрін](#) та відкрита група «[Володимир Кудрін – депутат Рівнеради, виборчий округ №38](#)»
- [Олександр Курсик](#) та «[Виборчий округ #21. Депутат Курсик Олександр](#)»
- [Олександр Чубай – Aleksandr Chubay](#) та «[Aleksandr Chubay \(Нотаріус Олександр Чубай\)](#)»

11 народних обранців періодично оприлюднюють інформацію про свою діяльність у газетах (здебільшого, газета «7 днів») : Гапак Богдан, Васильчук Сергій, Довжаниця Олександр, Іванова Анна, Кузьмич Андрій, Кульчинська Галина, Осіпчук Юрій, Пожарський Петро, Туровська Людмила, Чирак Людмила, Чугуєвець Анатолій.

12 депутатів взагалі не інформують виборців про діяльність на сторінках Facebook чи за допомогою газет: Бабат Олександр, Года Маріан, Дзецько Олег, Загоровський Назарій, Ковалець Ігор, Криж Ольга, Лащук Анатолій, Мітін Юрій, Петролюк Роман, Пилипчук Ірина, Сухий Юрій, Тимощук Тамара.